

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annvæ Provinciæ Avstriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67908)

jam semianimis hiaret, attonito stupore plenus: postero vero die Sacramentorum, mysterijs in templo nostro à dæmonis atq; conscientiæ terriculamentis prorsus exemit, ac ille se sanæ piæq; mentis deinceps compotem lætatus est.

9. S. Patris Ignatij numismata, & imagines, atq; reliquiæ, miris omninò modis laborantes in partu matres in pluribus locis adjuvère. Voto in S. Franc: Xaverij venerationem concepto Burdigalæ undecim annos nata parvula, medicis nihil jam de spe vitæ loquentibus, eodem die, ijsdem vim humanâ majorem admiratione magnâ agnoscentibus, à feбри libera, deinde sanitati est penitus restituta

ANNVÆ PROVINCIAE AVSTRIÆ.

I. **S**eptingentos, & septem ac sexaginta socios, atque hos inter Sacerdotes trecentos & sexaginta recensuère viginti duo Austriacæ Provinciæ Collegia, cum Domo Tironum alterâ, & altera Professorum, domiciliisq; adnexis. Aucta est Provincia novo, & in ipsis suis velut incunabulis multa passo, eòq; in spes majores assurgente Tren-

chiniensi Collegio in Vngaria, Georgio Lip-
pai Strigoniensi Archiepiscopo Fundatore,
qui præter hoc suum Collegium, etiã Vien-
nensem Professorum Domũ, & Novitios li-
beralifinu ac benevolentia est complexus.

2. Clagenfurti constabilita est authori-
tate Cæsareâ Leonardi Scherer Wolffsber-
gæ Cancellarij fundatio facta, in alimenta
Professorum Theologiæ moralis Philoso-
phiæq; , nec non Iuris & Legum Canoni-
carum; Provinciã quoq; Carinthiæ libera-
liter adnitente.

3. Tirocinium hoc anno bifariam divi-
sum, Viennâ Leobium, unde venerat, duxit
Coloniam. Quocirca eorum loco, qui à
nobis ad superos migravere, vel in Ægy-
ptum remigravere, in Societatem adlecti
quatuor & sexaginta. Atq; hæc de domi-
cilijs.

§ I. *Ad Romanam Fidem reducti.*

4. Ea quæ ad Fidei propagationem ge-
sta sunt in expeditione ad reformandum in
populis Religionis Catholicæ studium susce-
ptâ, nunc fructu trigesimo, nunc sexagesi-
mo, nunc centesimo continentur. Vbi nu-
merum addere non libuit, pagatim actum.
Cancellarius Cæsareus, cum subjectos sibi
omnes reformari se libenter passos, omnes
jam Catholica Sacra sequi gratulabundus
Ca-

Cæsari retulisset, atq; illo quærente, quibusnam reformatoribus ad illam provinciam exantlandam esset usus, respondisset, Patribus è Societate IESV; *Enimverò bonis usus es adminiculis*, inquit cum significatione gaudij amantissimus & Catholicorum progressuum, & Ordinis nostri Cæsar; precatus, ut nobilis illa lætandi seges plures habeat imitatores.

5. Extra instauratitias illas missiones Catholicæ fidei agnitâ sanctitate hæresim exuere Tyrnaviæ centum & quinq; ; Viennæ apud Professos, centum quinquaginta duo: qui omnes cum alijs aliorum operâ Collegiorum hæresim dedoctis æquant numerum millesimum admodum atque centesimum. quorum tres etiam ad religiosos ordines, è quibus desciverant, revocati. Inter Turcas Christo authoratos, fuit in Vngaria nobilis fæmina, primarij cujusdam apud Agrienses Turcas viri filia, nec minus locupletis alterius conjunx, quæ certè salutem in fuga invenit, quâ in Vngariam delata est.

6. Illius ad fidem reductio habet leporis nonnihil, qui cum à Patre quodam Superiore Ord. S. Francisci Pharmaci nescio quid petijisset, ille autem dixisset, illud non nisi Catholicis prosperè cedere, utpote acceptum Trenchinij à Patribus Iesuitis, eâ ille

occasione in veritatis dogmatibus edoctus fidem suscepit, medicinam sumpsit, & illâ feliciter cedente valet nunc animo corporeq; feliciter. Hæc Trenchinij, ubi religiosa etiam quæpiam hæreticis nuptijs jam apparatus instructis destinata, reducta est sicut ovis quæ perijt; hæreticis rubore & indignatione frementibus.

7. Ibidem conducibile imprimis visum est ad orthodoxæ Ecclesiæ autoritatem, quod quidam Trenchinensium accollæ omnes, unico excepto, hæretici colligendâ demessâ jam segete occupati, cum coactâ repente mixtâ fulminibus tempestate sub arbore opperiantur ut illa transeat, Catholico se cruce, ut solent Catholici, muniente, inermes illi à fulmine variè sint afflicti, nemine planè immuni, præter armatum salutari Crucis signo Catholicum. Nam ut reliquos omnes à cadente fulmine afflatos, ac surditate percussos omittam, sex illorum gravissimè sunt perstricti, relictis latè per corpus fulminis vestigijs, quorum unus tertio postea die diem obiit: alij verò quatuor, præter surdos illos & hosce faucios, eo ipso loco extemplo sunt à fulmine interempti. Pofonij valuit ad Magistratus & hæreticorum animos nobis adjungendos decumanum Prædicantis balatronis mendaci.

datum, quo palam concionali suâ licentiâ dixit in templo; quingentis ab hinc annis Iesuitam vitâ functum Posonij in templi medio de sandapila igne usq; quaq; circumseptum exurrexisse, ac disertè populo affirmasse, æternum se datum in prædam ignium æternorum. Hæc res plures ad nostras cum templi, tum scholarum celebritates acciuit; utpote quos viderent, cum veritate vinci non possint, tam luculentis mendacijs, idq; non semel, oppugnari.

§ 2. *De Confessione generali.*

8. Qui per generalem expiationem vitæ noxas retexuerunt, in septem tantum domicilijs, ibiq; quorundam tantum Confessoriorum operâ (nam reliqua domicilia & Confessarij numerum omisere) fuerunt quater mille, nongenti. Sola Domus Professorum Viennæ numerat octingentos. In tali confessione vitæ consilia, & pacem reperit Crembsij altera, Traunkirchij altera mulier, quarum illam spectra jam eò adduxerant, ut morte amariorum vitam voluntariâ morte in mortem æternam infelix exterminaret: huic verò post neglecta jam diu Sacramenta de venia desperanti, & collum funi suspendiario inserenti, sed aliorum interventu in vita retentæ, veniæ spes ac vivendi cupido injecta est,

9. In eodem vitæ universæ per pœnitenti-
 tiam repetitæ alexiterio, præsens contra dæ-
 monis vafre infidiosi suasiones Viennæ re-
 medium inuenit lautâ domo natus ante an-
 nos quindecim adolescentulus. Huic præ-
 ceptor domesticus, conscelerato consilio
 viam ostenderat, quâ domi à suis pecuniam
 clandestinus fur scitè auferret, in ganeis ac
 lustris postea hilarè prodigendam. Vteba-
 tur facinoroso consilio, & pecuniâ, quam
 furto ablatam defoderat in suburbano, in-
 de ad emenda scelera depromendam. Ibi
 cum sole jam obeunte pecuniam suam pro-
 pemodum exhaustam videt, ac de novâ
 malis artibus acquirenda deliberat anxius
 consilij adolescens, umbram loquentem
 audit & videt, quæ nefariâ pactione libe-
 raliter æris affluentiam promittebat, si ta-
 men se vicissim huic liberalitati fideliter
 devoveret. Petenti autem adolescenti, ec-
 quid hoc, aut cujus umbra seu imago esset;
 spectrum, post fidem datam tum demum
 intellecturum respondit. Id enim verò nol-
 le se ait benè suspicax adolescens: at vix eo
 dicto, velut æstro infernalis genij percitus
 inconditè succlamavit, rapi se, rapi, aufer-
 ri à dæmone. Domum asportatus, in lectu-
 lo vinculis tenebatur, dum mœstissimorum
 parentum accersitu, è Professorum domo
 nostri

nostri properè adfuere, ac adolescentem,
 qui semper hætenus à præsentè sibi & im-
 minente cacodæmone se ad inferni tene-
 bras extemplò raptandum miserabiliter vo-
 ciferabatur, sacris amuletis feliciter tran-
 quillavere. Sed cum luce posterâ domo
 exivisset, sensit se arcanâ vi repentè in val-
 lem abditam ab atro deductum cane, ad
 consciscendam sibi necem impelli, cultro
 patrandi facinoris instrumento, qui proxi-
 mo stipiti hærebat infixus. Ibi sacrâ crucis
 super se ductæ tesserâ ubi se se munivit per-
 territus adolescens, momento temporis vi-
 deri & culter & canis & ignota omnia desi-
 ère. Ipse verò velut interspirans, rectis iti-
 neribus ad Professorum Domum contendit,
 & infelicis pædagogi seductiones, vitamq;
 suam omnem per exomologesin varijs pie-
 tatis operibus comitatam detestatus, pœnis
 voluntarijs à se non parcè repetitis, jam de-
 mum sedatè in tranquillo vivit, & consilia-
 rios sequitur meliores.

Iudenburgi quoq; fæmina, terribili a-
 spectu monstri, à cujus hiantè immani rictu
 sibi videbat exitium imminere, terriorem,
 aut certè consentaneam illius monstri de-
 formitati conscientiam se habere in illo ve-
 lut in speculo vidit, ad nostros advolavit,
 ac rem hanc & vitam omnem percensuit.

§3. De SS. Eucharistia Sacrificio,
& Sacramento.

10. Sepusij civis utriusq; oculi lumine captus jam per annos septendecim, posteaquam nostris authoribus cœpisset Sacrosanctum Missæ Sacrificium frequentare, non multo post videre primum cœpit Christum pro ara in hostia elevatum. & jam experitur validiore quàm unquam antehac, videndi acumine se pollere.

11. Gyöngyösin ea quæ in Sacro leguntur Evangelia, super ægros religiosè recitata, non paucos incolumes reddidère.

12. Divino epulo resectorum numerus in Domo Professa Viennensi centum millia est supergressus.

13. Goritiæ cujusdam etiam oculos ita tenebat scelerum cæca nox, ut eum, quem Sacerdos in Sacrificio Altaris populo adorandum elevat calicem, quicquid oculorum aciem, idq; non semel, intenderet, non videret. Collyrium illi fuit per sanctè patrata conscientia per Sacramentum lustratio, cujus ope noctem oculi exuère.

§ 4. Confessionis ritè peracta fructus.

14. Dulcissimum hujus fructum Clagenfurti peractâ apud nos exomologesi sensit exauthoratus miles, quem Veneta meren-

rentem stipendia contra Turcas, sacrilegi consilij author quispiam ad sacram Eucharistiam, aperto per voluntarium vulnus corpori pro amuleto includendam adduxerat.

15. Fuit Cremsij, qui labes animi per Sacramentum expiaturus, quoties in templum ire parabat, toties pedum dolore tanto se corripit senserit, ut pedem domo promovere non posset. Id ubi cuidam è Societate Patri pernotuit, & ejus hortatu æger in templum est deportatus: & statim ab Exomologesi peractâ, pedibus & valetudini restitutus divinam Synaxim adiit, & salvus vires habuit ad domum sine alio adminiculo repedandum. Græcij membrorum usus maleficio ademptus, eodem confestim est alexipharmaco restitutus.

16. Cremsij non nemo artes magicas, quatuor annos plures insuefactus perdiderat, detestatus, amuleta in ardentem rogam tertio abjecit, & illa in pectus ab igne saltu reciproco rediëre. Mente deinde ad aliud elementum conversâ, illis in aquam abjectis, coortis inde diris procellis ad extremum propè vitæ discrimen adductus est. Neque noctu tantum habuit requietis, quin, adspectante uxore, de lecto extractus à miseris intemperijs, à dæmone conspicuo vexaretur. Pacem cum conscientia
apud

apud nos inijt, & quieti suæ relictus est.

17. Viennensibus nostris Tironibus peregrinis quidam procrastinatæ pœnitentiæ causam eam esse dixerat, quod nummos curioni pendendos non haberet. mox nummos totidem humi coràm jacentes conspexit.

18. Posoniensis puella, sacræ pœnitentiæ ac caræ benedictæ usu munita, dissociari se à proco incubo dæmone statim lætata est, à quo nempe hæctenus intemperanter ad diram turpitudinem fuerat invitata.

19. Viennæ ad Professos duæ trepidæ advolavère, ut se ab inferni periculis expedirent. Altera dum se in cubili ad somnum de scelere patrato læta componeret, secundùm quietem audire sibi visa est dæmonem facinus exprobrantem, & videre irruentem oculis ignem latè vomentibus. Clamat illa **JESVM**, & spondet quàm maturrimè inquinamentum illud Confessione ac emendatione sanctâ eluere. Ita conquievit, & promissa implevit. Altera patrato crimine, à sex inferni tyrannis visu teterrimis è lecto in atrium ad supplicium se trahi arbitrata, dicebat se Sacerdotis interventu ereptam discrimini, & servatam. Imago illa fuit mentis à **DEO** commonitæ. Quare momenti paruit, & conscientiæ universæ sordes absterfit, acerbissimè lachrymata.

20. Cremsij senem ætate ac scelerum conscientiam gravem eo impulit somnij monitoris atrocitas quò hæctenus perpelli non poterat. Narravit ille nostro Sacerdoti visum sibi esse prægrandem anguem suis cervicibus minaciter imminentem. Nostri hortatu illum à cervicibus repulit, cum dirum conscientiam virus deposuit;

21. Jaurini spectro territus, & agitated miles, ad pœnitentiam, & frugem, atque quietem redijt. Leobij faber, profanatorum ferro & igne festorum reus, tertium vidit penes lectum suum ignes ab inferni cyclopibus excitari, qui sese in opus invicem animabant. Ad pœnitentiam accurrit, & ignes illos lachrymatione sancta extinxit, cyclopibus quoq; deinceps non reversis.

22. Jaurini quidam sibi parum bene conscius, noctu à somno experrectus, armatum spectrum conspexit, à cujus rhomphæam furenter minantis immani sævitiâ, cum nec per fenestram ferro clathratam effugium pateret, nec à vigilibus auxilium sufficeret, vicinam desperatis intemperijs animam, opportunis per divina Sacramenta suppetijs armatam pacificavit.

23. Deniq; persanctè usurpata Sacramentorum frequentia, quid possit in confessionibus non oscitanter perfectis, ostendit,

dit, ut alia prudens omittam, Græcij par nobile Matronarum; quarum altera, ne in ægrotatione quidem adduci unquam potuit, ut à tenero latere catenulam ferream abesse tantisper pateretur. Altera æquè genere ac macerandæ carnis at dore constantiâq; illustris perpetuâ, triginta annorum nullo temporis interposito interruptorum continuatione, se cinctu cilicino continenter adstrinxit, nobile ac sacrum balteum, non prius quàm in corpore putruerit, positura.

§ 5. *Beatissimæ Deiparæ cultus,
& beneficia.*

24. Ad Græcium senex dierum pessimorum plenus, à cœlesti Regina non semel conspectâ commonitus; Judenburgi fœmina sceleris arcani expiandi meminisse exhortatu ejusdem ac monitu jussa; utriusque hortamini tanto paruisse saluti est.

25. Posonienti in ara nostra Virgini magnâ anathematum appensorum crebritate celebri, ejusq; Filio è cruce in sinum deposito, Julia Anna Esterhasia, aureas singulis singulas coronas gemmis unionibûsq; illustres imposuit. Foyensis lapillus Marianus multorum febres abegit: Styrae anum à gravi lapsu quassatam à periculo sanitati red-

red-

reddidit : Gyöngyöfini linguæ usum uni restituit. Votis Virgini nuncupatis, Viennæ unus, Judenburgi alter periculo mortis erepti. E Bohemia Posoniensi Deiparæ anathema missum aureorum facile trecentorum. Nonnemo ait se illius ope Sabbatino promisso jejunio, & feriæ 4. abstinentiâ, è custodia, & suspendij periculo evasisse.

26. Rusticum hominem Græcij, acerbiore quàm ferre posset intestinorum cruciatu, ad vitam sibi præcipitio, aut ferro in viscera adigendo, abrumpendam adactum, & prohibitum, obita ad pedes nostri peccatorum confessio, fecit à doloribus respirare. Votum autem ad B. V. suscipiendæ peregrinationis, beneficium absolvit, & hominem planè restituit.

27. Ibidem fàmina paucis ante obitum horis adhuc sui probè compos, confessario præsentè, cum incredibilis lætitiæ significatione, sibi DEI Matrem coràm adspectabilem affirmans, eandem verborum pietatem voluptatèmq; ecclèstem spirantium sensu tenerrimo allocuta salutabat.

28. Clagenfurti Augustanus adolescens, deserto Patre hæretico, ac fratre dogmatis ejusdem magistro, ajebat se à Deipara monitum per quietem, ut in Ecclesiæ Catholi-

cæ complexum se daret. neq; se prius quàm id exequeretur, quietis partem ullam capere potuisse affirmat.

29. Leobij miles uxorem à fide Catholica olim averterat: nunc pij libelli lectione conversus & se & illam Catholicæ veritati mancipavit. Ait ille sibi dormienti Deiparæ speciem benignæ Majestatis pleno vultu objectam non semel amplecti volentis instar. Inde mirus illum ad virtutis excelsa concitati animi ardor incessit. Licet vero sæpè gravissimis tentationibus exerceatur, sæpius tamen liquidâ è cælo voluptate perfusus totus est in delicijs paradisi, magnis quibusdam lucidæ virtutis, suavium lachrymarum, legendi sancta, patiendi, jejunandi, se abijcendi desiderijs plenus, ad opprobria lætus & gaudens, oblatis quoq; maxillis, si convitiatori verbis verbera luberet adijcere. se enim totum Deo, totum Domini ancillæ ac Matri consecraneum velle vivere, pati & mori. Plures jam lectione, allocutione, ac exemplo ad Rosarium, ad confessionem, ad frugem perduxit; ipse autem semper æmulatur charismata etiam præsentibus meliora.

§ 6. *De Sanctis.*

30. Miles per omnem vitam apprimè addictus Angelo suo tutelari, cum è militia
Vene-

Veneta captivus Alepum fuisset deportatus, magnâ temper ac ubiq; reverentiâ suum Angelum colere non destitit. Ejus ope è custodia, post multa dira istic tolerata, ereptus, nusquam agnitus, inde usq; semper securus appulit Clagenfurtum ad nostros: ubi beneficium Angelicum, & innocentis vitæ (quod majorem admirationem, æstimationemq; meretur) seriem omnem exposuit.

31. Styrae S. Gliolaphus duos à pedum tumore immunes fecit, & arcam furibus hæctenus semper obnoxiam nec à feris ullis unquam satis custoditam, ubi illa de S. Gliolaphi cineribus est munita, securam & illæsam servavit.

De S. P. Ignatio.

32. Exercitia obière circiter quinquageni: nec pauci primi nominis, ut Strigoniensis Archiepiscopus, cui id quotannis solenne est. Qui ex erudito Ignatij sinu, seu Societatis educatricis institutione ad alios ordines fœcundâ propagatione abière, ad centesimum propè numerum pervenère. Quas cum desperatâ prole in vita retinuit puerperas, aliterq; adjuvit, non est integrum adnumerare. Votivæ Collegij Vienneñsis tabellæ id loquuntur: Domus autem Professorum ibidem id genus adjutorum.

meminit fere vicenarum. Et vix est Collegium, quod non simile quidpiam de suis recenseat.

33. Sepusij puella hæreticorum filia, morbo comitiali & phrænetico miserabilis, miram sibi fiduciam illabi sensit ut nostrorum opem in re tam difficili imploraret. Fecit; & circa dubitationem, Sancti Patris filiorum loco orantis interventu, morbo utroq; soluta est.

34. Vnguarini quidam ab omnibus conclamatus, horam integram in puteo hæserat, in quem prolapsus erat, &mersus. Eo periculi articulo permotus quispiam, votum pro illo ad S. P. Ignatium nuncupavit, & ille non vivus tantum, sed & salvus è puteo extractus, & hujus votum implevit, & omnium expectationem superavit.

35. Viennæ præter Domum, in qua ubicunq; S. P. Ignatij effigies affigebatur spectra fugabat, liberatam; etiam juvenis post alia nequicquam tentata consilia, voto ad Ignatium concepto, à desperata ad sanam mentem reversus est.

36. Cremsij carceri mancipatum reū quendam olim Turcam, varia plena formidinis exercebant. Ad conspectum Rosarij à nostro ostensi, vultu pallere, oculos conterquere, crucifixum averfari, timore per-

fun-

fundus visus. Jam invesperascebat, cum intra pedes lumen ferre parantis ministri, quidpiam prægrandis instar canis convolvitur; qui demum canis ad candelam accensam, in felem commutari est visus. Omnia hæc S. P. Ignatij effigie sunt depulsa: & ille sibi ac Deo redditus, mortem supplicio affectus oppetijt.

37. Mille statuis per ferias Ignatio solennes cum plures convenissent vicina per conferta agmina Paræciæ, communi omnium pluviam sitiienti ac hianti terræ petentium voto annuit liberalis in Ignatij Clientes DEVS, pluviam per sequentem noctem tam largè concessâ, quantam illi putabant suis opportunitatibus tempestivam.

38. Labaci præter duas à summo periculo in partibus agone servatas. luculentum fuit Ignatij beneficium erga illum, cui ex umbra quapiam oculis ac animo obversante stupor quidam incussus, omnem quietis desideratæ pacem, aurium item ac loquelæ usum ademerat, jamq; seminecem admovebat morti. Admota illi Ignatiana lipsanoteca, mox illum sibi, brevi sensibus omnibus, deinde quieti, deniq; sanitati restituit.

38. Traunkirchij vaccis insidere atque illas exagitare visus dæmon, illas macras, &

lactis planè vacuas, inutilèsq; reddebat, hæ
sacris amuletis curatæ: Posonij sponsa ab
eodem sponsi figuram & lineamenta men-
tito; Tergesti matrona parturiens ab eo-
dem obsidente torqueri credita: utraque
S. P. Ignatij reliquijs adjuta.

S. Franciscus Xaverius.

39. Posonij cuidam pedum usum resti-
tuit. Viennæ verò juvenem, per omnem
Sacramentorum neglectum, & efferatam
licentioris usquequaque vitæ petulantiam
semper in pejora præcipitem, velut suffla-
minavit. Audierat hic inter Xaverij de-
cora illud quoq;, quàm is ad desperatos
quosq; ad Deum emolliendos potens esset,
quàmq; id luculentis experimentis affatim
docuisset. Ergo cum se de illa tribu cen-
feret, raptim ad S. Xaverij aram quiddam
precum obviarum veluti tentabundus de-
properat, si fortè vim illam suam Sanctus in
se quoq; desperanter scelerato exerceret.
Et vero expertus est id, quod cupiebat po-
tius, quàm fortè sperabat. Repentino in-
tus calore gliscente totum pulchro æstu se
corripi, & glaciem suam illam in lachry-
mas effluentem stupet, & gaudet; jamq;
alius ab illo, qui ad aram accesserat, nescit
quomodo sine rubore se audeat è loco in-
publicum expedire. Tum non privata so-
lùm

lùm confessio, sed publica passim poenitentia signa in illo apparuere. Domi flagris in se inclementer & quotidie deservire, nocturnas tenebras lachrymis precibusque implere, foris veniam exempli pessimi passim petere, ac meliora præbere, denique fateri, ac mirari, & gratias DEO Xaverioque agere quod à plena futilitatis, & voluptariae vesaniae vitâ, in hanc mentis lucem fuerit revocatus.

B. Aloysius Gonzaga.

40. Viennæ puella, post votum Virginitatis honori B. Aloysij Virginis nuncupatum, à longo & acerbo febrium ardore statim soluta est: & admotâ Beati sui icone, aut oleo lampadis illi appensâ, capitis dolorem non semel sedavit, ac dispulit. Græcij puer è classe infima, qui ipso Beati Aloysij festo se Beato impensius commendârat, in vexilli ferro armati cuspidem oculo incurrit, corruitque semiexanimis; mox erectus, ferrum oculo defixum exemit sine ullo vestigio vulneris vel doloris.

§ 7. *De Sodalitatibus.*

41. Ad sexaginta Sodalitia, Scepusij unum in Scholis, Lincij alterum Christi in agone positi accessit. Mira & plena ad Societatis votum ac mentem sunt ea, quæ Lincij, Græcij, Viennæ, passim undique hoc

uno compendio in animarum lucra emergunt, Sacramentis hac demum arte, miro ardore, accuratione, frequentia usurpatis, nobilitate quoque fasces ad agonis Christi, & suæ mortis memoriam inclinante, ac illa faciente, quæ fieri posse credi vix potuit. Quicquid ad animorum salutem efficere videtur arduum, hac demum velut universali ad omnia machinâ seu instrumento perficitur.

42. Sodalis Tergestinus, gravi vulnere ictus à sclopo, inimico, statim atque se collegit, veniam dedit, & sinceras, ubi idliceret pro illo preces futurum se promisit. Viennæ Sodalis pudici Josephi exemplū suâ de blandis precibus ac minis victoriâ, & fugâ decorâ renovavit. Clagenfurti Sodalē post quindecim annorum negligentiam, ad Sodalitatem ac sinum Virginis, nocturni lemmures compulere.

§ 8. De odijs.

43. Vienna conjugum paria Viennæ Professorum Patrum operâ dissensiones exuere, magnâ erga pacis authores benevolentia gratique animi testificatione. Labaci gener moriens, cum socero; Flumine, duo fratres; Crembsij filius cum patre in gratiam post odia difficillima rediere. Tyrones alterum ab alterius jugulo, cui hostem præfocaturus jam imminebat, prohiberem in-

ami-

amicitiam reducere. Tergesti quidam hosti, Varasdini alius conjugii necem dum machinantur, machinosas inimicitias posuere.

§ 9. *Contra desperationem, Dæmonemq; adjuti.*

44. Quibus ereptâ spe terribissima consilia, & meditatam in se ipsos tyrannidem, persuasit dæmon, fuere complures; atque hos inter etiam religiosorum non nemo. hi omnes ad spem reducti sunt.

45. Domus Professa Viennensis quinos numerat, quos egestas, vel amor improbus dæmoni mancipârat. Fæminæ, quæ ex illo numero una fuit, in agro mæstæ adfuit liberalis nobilis personâ tectus dæmon, ac pecuniam dedit nec nomen adjecit, sed benè sperare jussam reliquit. Illa brevi ob alienorum nominum molem in custodiam data, eundem, sed jam elegantis juvenis specie tectum, coram adstantem, ac datæ pecuniæ solutionem petentem vidit: neq; quis esset, nisi è contactu agnovit. Detestata est è vestigio facinus, ac facilitatem suam: neq; se ab illo, nisi post plures horas, ac tunc ægerrimè, potuit expedire.

46. Græcij unus à dæmone ad Deum redijt. Is in flore ætatis juvenilis venatoris cuiuspiam consuetudine ad rem augendam eò
addu.

adductus est, ut cum illo fœdus, ac deinde nares percuteret, sanguinemq; inde manantem sorberet, remisso nuncio SS. TRINITATI. Fœderatus ille veterator tres juveni huic pacti socio lagunculas, & inclusa singula singulis instar scorpionum, monstra dederat. Omnibus parvuli Caspari seu Casparelli datum nomen, ita ut primæ lagunculæ inquilinus, *viridis*; alterius, *griseus*; tertiæ, *niger Casparellus* appellarentur. Primus botonomantiæ genius erat, herbarum radicúmque scientiâ, & vulnerum quorumvis medicinam promittens. Alter mineralium peritus, ad montium viscera & metalla istic prodenda paratus. Tertius demum ad malum quodvis, mortem etiam cuiusvis inferendam promptus. Hujus tertij operâ post annos quadraginta semel tandem necem tribus quibusdam machinatus dixit venator, ut singulorum illorum mortis candidatorum nomina in singulis chartis describeret: clavos certo temporis articulo fabrefacto strunco infingeret, & nomina illa unâ configeret. Patratis his, ubi iustus clavos extraxit, non nisi unus cruentus apparuit, & is cujus nomen clavus ille configerat, repertus est absens & vita sublatus: illæsis duobus alijs, in quos divinis amuletis circumseptos dæmonis ars penetrare non potu-

potu-

potuit. Hic à Magistratu tentus, toto septennio in custodia Judices varijs ludificationibus delusit, incolumem sibi pollicitus libertatem, quò obitis intra squalidum illud septennium novies Sacramentis jam sat pœnarum dedisset. In catastæ quaestione, tormento illo non aliud potuit extorqueri, quàm ut duas lagenulas à militibus direptas, tertiam verò incertum quò evanuisse, mentiretur. Jussus pacta nefanda rescindere, ac demum mori, acquievit. Exomologesim dum orditur, auditi ejulatus, quâ parte incertum. Pergebat ille peccata edicere, & ululatus ille omnis in gemitum abiit, velut ægri dolenter cum frequente suspirio ingemiscens. A confessione percontatus Pater, num æger quispiam, qui adeo gerneret illic esset, respondit reus: *Ego, ego sum æger ille.* Putant gemitum fuisse tertij & atrij illius genij gementis, quod 40 annos tam inutiliter, id est, nullo propè aliorum exitio collocasset. Accepto decretoriæ per ignem mortis nuncio, inter eundem patientis Christi historiam rhytmo compositam recitabat, quo tempore Patris appositè loquentis dictis animum sibi eximie firmari, erigiq; ostendit.

47. In oppido quòd Goritiâ distat 15. millium passuum interjectu, saga usque ad septua-

septuagesimum vitæ annum cum proco dæmone in tacendis dehonestamentis horrendè volutata, per concitatam cœli intemperiam in agros & vineas, per artes alias in homines sæviebat, rea viginti quinque capitum è medio sublatorum. Curati accersitu evocatus noster, quartâ demum eâque robustâ allocutione illam ut resipiscere vellet, induxit, divinâ gratiâ de dæmonis miseram variè percellentis fraudibus triumphante. Æternitatis memoriam & fidem aut omnem exuerat, aut penitus ignorabat. Jam expiatam, & consuetis amuletis munitam invasit hirci olidi aspectu deformis dæmon: at illa servavit constantiam usque ad mortem.

48. Judenburgi atræ ejusdem farine veneficus, eum à quo accusabatur, in animi deliquia conjecerat: Aiebat se salvâ interuclâ comburendum, suos cineres à lupis pluribus visendos, à quatuor verò asportandos, At hæc futilitates omnes abtuerè, pactione omni per seriam pœnitentiam planè abjectâ.

49. Scepusij juvenis nefandis tartarei genij succubi ludibrijs per ipsum septenniû oblatâ variâ specie animalium diversorum spurcissimè vexatus, nunc tandem apud nos à labyrintho illo est expeditus.

50. Hoc quoq; ad Patrem mendacij referendum: quo magistro in Veneto S. Danielis oppido quædam Circe, Martha nomine, formâ liberali, nec indifertâ, cum alias tum Tergestinas plures ad se famâ simulatæ sanctitatis pellectas mille venenis impleverat, malo latius increbrescente, ac stragem edente, usq; ad Sanctimonialium cœnobia, deliris id genus irritamentis, & aberrationi opportuna. Martha se sine prima labe conceptam, Verbo personaliter unitam, sacræ Synaxi sacramentaliter ita seu præsentem sive permixtam, ut cum Christo Martha etiam sumeretur. Nostri sectæ apud Ordinarium, tum palàm scripto, & ad concionem dictione plenâ ita larvam detraxerunt, ut sub sacrificio solenni coram Ordinario personæ inter primores non postremæ delira illa somnia sint publicè detestata, celebri ubiq; gaudio civitatis; Sanctimonialium verò tanto, ut datis per campanas & organa lætitiæ signis hymno Ambrosiano Deo laudes & gratias publicè pro errore agnito decantârint.

§ 10. *Industria.*

51. Inter alias, quibus pacis tempore pro bello à nobis instrui solent ij, qui nobis conscientiam suam credunt, industrias, est memoria Crucifixi. In hoc signo vicit Viennen.

ennensis ille, formâ & pudicitiam quàm lauta re felicior juvenis. Hujus oris elegantia major erat à venusto quodam castigatæ splendore modestiæ, cujus radij fæminæ cujuscumque nobilioris quàm castioris oculos in amore duces, & linguam ad petendum id quod dedecet, idemque muneribus, & mollibus illecebris iterum iterumque urgendum accendere. Sed ille ab illo ignis ardentis stagno se jam olim in libertatē assertum lætus, cum aliter jam non posset se à periculo expedire, impudenter amanti incusso quantâ maximâ vi potuit colapho, pro seriæ repulsæ mne mosyno. Duas vero puellas idem in suburbano ausas flagitium flagitare, acriter correptas, casto consilio ad desertæ propè castimoniam castra sancta perduxit. Vnde autem tantum sibi coortum esse virium existimaret, interroganti nostro, ut olim studiosè quæsitâ occasione nunc tam fortiter propulsaret Crucifixo, & uni cujusdam à Societate Patris industriæ consilioque ista se ex asse debere respondit, quo edoctus esset prius quàm domo exiret Crucifixo ardens osculum impertiri, seq; incruenta illa certissimæ victoriæ ac pacis asy-la, vulnera morientis abscondere.

52. Styriæ hoc primum anno veterem aliorum Collegiorum industriam imitata
ulti-

ultimo ante cineres die de templo nostro, Eucharistiam effusissimæ tunc licentiæ unicam domitricem, solenni supplicatione, flagrantibus ordinum omnium studijs frequentiaq; per vicina templa, eóq; feliciora compita perquam apparatus circumduxit, Sodalitiorum labaris, funalibusq; pompæ celebritatem, tamq; nobilis incitamenti successum, cumulate augmentibus.

53. Viennæ ad acuendam catechetice institutionis gloriam, in parentibus parvulisq;, è Professorum æde ad S. Stephani, educti facile bis millenis plures parvuli parvulæq;. Ibi coram pientissimo Antistite, collachrymantibus gaudio teneriore parentibus datum specimen doctrinæ cœlestis, Antistite velut in diribitorij loco, diribitoris præmiorum, tanquam sacrorum stipendiorum munere liberaliter functo; & pretiosis illis innocentium choris, cum eodem quo venerant ordine, concentibus, & symbolis, ad Cæsaream Reginae DEI MATRIS columnam pro templi nostri foro reversis, & istic Litanijs jucundo usq; ad sensum tenerrimum atque suavissimum concentu decantatis. Judenburgi triumphalis currus auxit matutinum illius doctrinæ spectaculum, tantamq; traxit affluentium populorum vim, ut solennitas tria templa, nostro

nequaquam omnes capiente, impleverit. Vbi demum maturioribus Angelorum panis, parvulis præmia distributa.

§ 4. Illa verò apud Viennenses professa fuit industria charitatis. Nam quemadmodum in aula Augustis authoribus, fæminæ Principes, de Patribus in Professâ Domo eleemosynâ tractandis, in Curia Cæsareâ forte ductâ convenère, quo quævis die esurialium Patribus prandium, seu cœnam, eleemosynæ nomine submitteret, Augustis per festa Paschalia liberalitate suâ ibidem cumulatè perfunctis, ita, nostris authoribus convenit lecta Nobilitas Viennensium Matronarum, ut collatis symbolis, tempore inter natales Christi ac esuriales ferias interjecto, bis quot hebdomadis epulum egentibus, per quina Nosocomia & Xenodochia, & terna ergastula præberetur symposio hujus anni Præfectâ viduâ, filij Principis filiâ, penes quam esset piæ hujus Oeconomix ordo seu ratio. & administratio universa. Vel unico in loco ij, qui liberaliter habiti sunt, septingenti fuere.

§ II. *Hoc anno in hac Provincia vivere desiere.*

§ 5. PRIMUS P. MATTHIAS WOLFFGAN-
GI Cremslensis, Passavij, ipso Purificatæ
DEI

DEI Matris die, vir ubicunq; demum de-
geret, Novitijs, Veteranis, domi & foris
modestiâ semper tranquillâ & renidente u-
tilis, & amatus. Leobij speculum fuit No-
vitiorem, dum socium ageret Magistri No-
vitiorem.

56. Alter Goritiæ, P. JOANNES ORSO
Tergestinus, pridie Nonas Martij longâ ta-
be absumptus est; quæ etiam intercessit,
ne arduas missiones, quas animo toto am-
plectebatur, obiret. Morti ergo peden-
tentim venienti se per orandi studium, ac
perpetua sui demittendi & charitatis offi-
cia, deniq; per quotidianam animi in Sa-
cramento pœnitentiæ expiationem parabat.

57. Tertius, simili morte confectus est
15. Aprilis M. FRANCISCUS BARONVS Ty-
rolensis; & in Junio Lincij hunc secutus
JOANNES SCHÖNBERGER Coadjutor uter-
que mansuetissimæ modestiæ innocentia
sine dolo candidus, promptus, ac integer.

58. Quintum funus 16. Junij fuit Styriæ
P. MICHAEL WERNDL Græcensis, condi-
to prius religiosissimo pietatis testamento,
& imminentis corpori tabescenti mortis
expectatione omnium horarum vir, id est,
in horas in omnibus quæ agebat paratus ad
mortem.

Ibidem 2. Julij, P. EVSTACHIVS STAAL⁹ Luxemburgensis, ejus Collegij Rector, P. Michaëlem Ministrum secutus est, illud identidem ingeminans: Testem habemus in cœlo fidelem. Disciplinam exemplo, & humilitate urgebat; ipse Patrum ad ægros animam agentes exeuntium socius aliquando, ubi deerant domestici adjutores.

59. Septimum Græcij mors abstulit 12. Novemb. P. GEORGIUM TANNER Profefsum, de Convictu & Collegio exquisitâ industriâ laudatè commeritum: virum in spiritu & re domestica prorsus Oeconomum gnavum, utilem & amatum.

60. Post hos die S. Thomæ Apostoli celebri funerum agmen clausit GEORGIUS TILZMAN, Halæ natus, Coadjutor insigni maturitate, ac spiritu munere suo functus: examinis quod particulare vocamus, etiam in gravi morbo admodum retinens, cœlitum cultui religiosè addictus, quorum gloriæ dabat, quod ultimo viræ decennio nihil senserit, quod inobscurare posset, nedum inquinare castam & candidam illam pacem puræ mentis & corporis.

§. 12. *De Missione Turcica Quing, Ecclesiensi, seu Pechinensi in Hungaria.*

61, Patres duo hac in expeditione versantur semper inter malleum & incudem, in metu à Turcis, in invidia ab Arianis & Calvinistis, in labore apud Catholicos, infame ac ærumnis domi, & foris. Irruunt in domum Patrum Turcæ, ac posteaquàm omnia stipe difficili acquisita, militari petulantia vel abligurivère, vel alias pessumdedere, harpyiæ infelices, si fortè domi parùm idonea repererint ad salivam, tum demum hospites domesticos accipiunt fustuario liberali. Quocirca patribus frequenter in stabulo quopiam, aliisq; latebris est delitescendum, ut periculo se subducant. Nuper mortem suam unus fugæ tempestitate redemit, ad quam illi consciscendam, duo Turcæ milites jam domi bibebant, ut plus animi atq; ferociæ ad designatum scelus adferrent. Sed qui mortem tunc effugerat, postea è concione redux, cùm Turcis domi vinum petentibus præbere, ita ut illi volebant, non satis posset, humi profligatus, oppido quàm inclementer & barbaramente pugnis, calcibus, fustibus est mulctatus. Atque his aliud non est nisi pecuniarium remedium, ad accusationem apud Magistratus

rus tunc demum valituram, si argento instructa sit; cum tamen etiam sic empra quies longa esse non soleat. Ita nuper precibus & donis redemptum capitis periculum, in quod apud barbarum Dominum, rusticus Patrem nostris alterum coniecerat, ob negatam potestatem alterius ducendæ uxoris, loco superstitis alterius, quam suspiciosè dimiserat. Prægrandis ea Turcæ visa in nostro audacia, quod Mahometo repudiij libellum, & uxores plures unâ concedente ipse negaret rustico id petenti, & ob negatam illam veniam, irâ ubique ac libidine perfrementi.

62. Sed hæc annis antea actis familiaria. Hic vero annus aliorum infelicitatem funestis persecutionibus supergressus, ostendit, quid sit inter Turcas & hæreticos esse Catholicum, & quidem Sacerdotem. Haidones, nomen est militum Hungarorum, genus volaticum, & inquieto Marte infestis in Turcas armis, per sylvas, campos, pagos obvolitans, prædabundumq; ad ipsos Turcas in prædam abripiendos, partim, cædendos. Abduxerant hoc anno vi Haidonum non semel Turcas non paucos, eosq; non vulgaris notæ, aliâq; damna longè ac late pervagati intulerant. Horum, utpote Christianorum, receptatores audiebant apud Turcas
Chri-

Christiani Catholici, & Patres : apud quos etiam nocturno usos hospitio Haidones dicebant. Eapropter Constantinopolitano Præfecto, qui tunc forte advenerat, campus non sine magno miserationis sensu ostenditur in quem Turcis incolumi capite progredi non liceret ob Hungaros, à quibus tot jam cæsorum Turcicorum capitum sanguine non ignobili, terra illa sæpiàs fuisset imbuta; & alij nec pauci, nec obscuri nominis Turcæ in captivitatem abrepti. Horum reos esse, qui Hungaros hospitio accepissent, patrocinio texissent, cibo fovissent. Ea res ansam dedit barbaris, ut quivis quemlibet Hungarum, pro iræ in illum conceptæ libidine accusaret, ut receptatorem Haidonum. Ergo passim capi Christiani, & ad supplicium postulari. Civium præcipuorum quidam declinandæ tantisper tempestatî consueto aliàs remedio se inde subduxerât, Patribus quoque, ne sanguinariâ illa procellâ involverentur, abductis. At Patrum altero cum ijs, qui abibant, manente, alter se ad redeundum perurgeri adeo sensit, ut parendum cœlesti illi instinctui omnino decreverit, ad solatium publicæ calamitatis, ad Societatis genium etiam inter adversa constantem ostendendum; ad miseros Christianos, ope si quâ posset, vel ad libertatem, vel

vel ad mortem feliciorē adjuvandos; ad exempli deniq; documentum, imitatione Sacerdotum nascentis Ecclesiæ, atq; capitis periculo fanciendum. Réducis Patris domus à Turcico milite statim circumdata: & jam rumor late diditus, Patrem ad supplicium destinatum ferebat: quæ res magnâ Christianorum aliorum comploratione, Turcarum quoq; non paucis adnitentibus, ad Imamum (Turcarum velut Episcopum) & ab illo ad Sche, supremum sacrorum Antistitem, ab hoc deniq; aliisq; consensione communi, ad Haidiam omnium judiciorum Præsidem perlata, conglobatis quæ in rem præsentem facere, ac Turcis periculum ostendere, metumq; incutere poterant argumentis, effecit, ut Haidia Præfecto ac Ducibus extemplo significaret, nunquam à se subscriptum vel approbatum iri, si quid in vitam Christiani Sacerdotis molirentur, sine cujuscumque approbatione, ne ipse quidem Imperator aliquid exequatur. Hanc in libris suis, jurèq; dicendo legem inter cæteras Solimanni sanctam esse, ut ne Sacerdos Christianus ullus morte plecteretur. nec fas esse legem illam infringere. Hâc authoritate absolutus Pater agebat quâ muneribus, quâ reliquo industriæ ingenio apud Turcas, ut septemdecim illos, quos ad pa-
lum

lum damnârunt Christianos libertate donaret Sed id nullis viribus potuit obtineri. Ergo septendecim illis è flore Christianorum selectis in palos ad 4 civitatis portas actis, cum Pater ubiq; quâ poterat sarageret, cum quidam dum in ferale illud è ligno veru traherentur, tormento essent immortui, alij vero ad usq; diei dimidium in sudibus essent superstites, eorum unum aliquem à peccatis absolvit, cum illac dissimulanter transiret, quasi ad pagum proximum abiturus. Idem Canisæ sumptum, fuisset de alijs supplicium, nisi Turcas proximorum Hungarorum militum metus absterruisset. Szigethi autem è pluribus eodem pali tormento internectis, unus enixè suos oravit sub mortem, ut ex eo quod domi habebat argento & auro, 30. florenos, sive decem aureos Vngaricos, Quinque-Ecclesijs nostro Patri darent, ab eóq; peterent Missæ Sacrificia pro mortuo celebrari. Sed Hungaris in ulciscendum intentis, terrore impleta sunt omnia, ita ut ne in vicinos quidem suos pagos, imò nec ex ipso præsidio pedem securi Turcæ possent efferre. uno è Turcis primoribus propè ipsas Quinque-Ecclesiensis civitatis portas ab Haidonibus obtruncato: & excursoribus omnia ubiq; infestâ manu implentibus, la-

54 ANNŪÆ BOETICÆ
tasq; prædas agentibus; maxime postea-
quàm ipso Assumptæ in cœlum MAGNÆ ac
BEATÆ DOMINÆ (ut Hungari vocant) die,
sedecim Turcarum millia, quæ parvum Co-
maronicum invaserant, in fugam acta, &
duo ex illis millia internecioni sunt data.
Sed seu vincant Christiani, seu vincantur,
utrinq; nostris est patiendum. Unde verè
in labore ac patientiâ in perpetuo vitæ mor-
risq; confinio possident suas animas, & ani-
mas Christianorum sub jugo barbaro ge-
mentium, ut ne in illis pereat nomen &
sanguis Christi.

ANNŪÆ PROVINCIAE
BOETICÆ, 1652.

I.
HÆc Provincia in xxix. domici-
lijs complectitur socios 427. Sa-
cerdotes 198. Septem vitâ fun-
cti; totidem in Societatem ad-
missi.

§. I. *Fidei & Sacramentorum pro-
pagatio.*

Sanctilucæ duo peregrè hospites ab hæ-
resi læti in sinum Ecclesiæ concessere. Ga-
dibus unus, Xeresij duo Mauri Mahome-
rem cum Christo commutavère baptismo
sacriati.

2. Con-